

STEDER

Tekst: Per Gunnar Eeg-Tverbakk

Det er ikke noe mer enn en horisontal flate med noen objekter spedt utover, en tredimensjonal komposisjon. Flaten med de utplasserte objektene minner om et område eller sted. Som jordboere kommer vi ikke unna denne assosiasjonen. Å bo og bygge hører til våre hoved geskjeftene som mennesker. Den avlange formen som løper diagonalt over flaten, minner ikke den om en lav mur? En annen form presser seg opp fra underlaget, så vidt synlig. Et slags fundament? Også de andre objektene som er plassert på flaten, får oss til å tenke på byggverk og grunnvoller, og noe minner om stabler av gjenstander og forråd.

Både flaten og objektene som opptrer på den, er laget av samme stoff og går i samme gråfarge. Det er en matt koksgrå farge som utstråler en omsluttende stillhet. Fargen og stoffligheten er faktisk det elementet som mest av alt besørger stillheten i denne komposisjonen. Dette gjelder også for en annen serie med større veggobjekter. Her er det en enkelt sirlig utformet detalj som trer fram.

Objektene som er spredt utover flaten, oppleves på samme tid som frittstående og sammenføyde, med hverandre og med selve underlaget. De trer ikke klart fram som selvstendige ting. De hører sammen og er del av den koksgrå helheten. Objektene er på samme tid skisseaktige og ferdige. Som om skissepreget er deres egentlige og fullendte form. Det gjelder utformingen av det enkelte objektet, de innbyrdes møtene, plasseringen på flaten og komposisjonen som helhet. Ingenting er overlatt til tilfeldighetene.

Flaten og det som opptrer på denne, peker ikke mot noe konkret utenfor seg selv. De tidligere nevnte assosiasjonene til menneskeskapte ting blir nettopp bare assosiasjoner. Udefinerbart er det ordet som best beskriver inntrykket som danner seg. Fraværet av referanser og holdepunkter er påtrengende. Dette er ikke et område eller sted vi kjenner fra før, det har ingen gjenkjennbar geografisk posisjon, ingen historie, ingen minner knyttet til seg, og ingen eier det. Det er ingensteds. Likevel er det noe som fanger oss. Kanskje er det fornemmelsen av mulighet, forsmaken på et «noe», et potensielt sted?

- - - -

Så et avfotografert landskap, eller mer presist, et bilde av en modell av et landskap. En rett vei forsvinner i horisonten. Veien går gjennom en steinete ørken. Tre helt rette trestammer, eller kanskje er det telefonstolper eller antenner, står på høyre side av veien. Det er vanskelig å identifisere dem fordi de er utenfor det skarpe området i bildet. Fotografiet er tatt med stor blenderåpning, og store deler av motivet er

innhyllet i en dis som opphever detaljene. Himmel og terreng løper sammen.

Det finnes flere motiver av samme slag. Landskaper med bygninger, tekniske installasjoner og veier. Motivene heter alle *Constructed sites*, med en påfølgende tittel som angir konkrete steder: Afghanistan, Brasilia, Kuwait, Mississippi Nevada, Texas. Det er stedsnavn forbundet med historie, hendelser og i noen tilfeller, konflikt. Vi skimter landskap og en type arkitektur typisk for disse stedene. Det utviskete preget og det eroderte terrenget går igjen. Både naturen og de menneskeskapte konstruksjonene likner mest av alt statister i en spirende lys tomhet. Dette er kanskje det egentlige motivet: rom og distanse. Et kommende intet?

Fotografiene kan oppleves som en gjendiktning av disse stedene, eller kanskje er de et bilde på hvordan minnet fungerer? Det taper seg over tid. Mye blir borte underveis, og til slutt står det bare noen brokker igjen, og uavlatelig fragmenteres også disse. Minner er som alt annet utsatt for entropi, en av de mest gjennomgripende kreftene i naturen. Energien som finnes i naturen, kan verken bli skapt eller tilintetgjort, den forandrer bare form. Energi kan ikke forsvinne. I stedet brytes den ned, tynnes ut og løser seg opp, og blir utilgjengelig og ubrukelig sett fra et menneskelig ståsted. Dette skjer uopphørlig. Kort fortalt, alle ting forsvinner til slutt. Entropi måler graden av denne prosessen og omfanget av oppløsning.

- - -

Steder og landskap er nødvendigvis forbundet med mennesker. De omtalte seriene med objekter og fotografier er uten mennesker. Det dreier seg ikke om en tilfeldig mangel. Fraværet virker snarere absolutt, som om mennesker ikke hører hjemme her. Det er områder, steder eller landskap uten oss. Kanskje kan de to seriene forstås som å være på hver sin side av livet. Objektene viser konstellasjoner av form og rom, et potensielt «noe» som ikke inntas. Et før-oss. Serien av fotografier viser hvordan det ender. Et etter-oss.